

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН 2024

Рожищенської громади

Проект USAID «Підвищення ефективності роботи і підзвітності органів місцевого самоврядування» («ГОВЕРЛА»)

Вступ

Для команди Рожищенської громади найголовніший пріоритет – зробити життя мешканців максимально комфортним, але при цьому визначити механізми, завдяки яким це можливо.

Саме тому громада реалізувала проєкт візуалізації бюджетного процесу, аби в доступній та прозорій формі відобразити всі етапи – від наповнення доходами до напрямків використання коштів. Бюджет для громадян пояснює досить складні та серйозні процеси детально, але, і це найголовніше, дуже просто. Так, аби вони були зрозумілі для всіх верств населення громади.

Таким чином, ми вже зараз прививаємо обізнаність у фінансових справах нашим дітлахам, а дорослих жителів громади намагаємося залучати до активнішої участі у бюджетному процесі.

*З повагою
міський голова Вячеслав Поліщук*

Що таке бюджет для громадян?

Бюджет для громадян – це спрощена, позбавлена технічної мови інформація про бюджет територіальної громади (місцевий бюджет). Бюджет для громадян доповнюється візуалізацією, щоб полегшити розуміння фінансових показників та даних.

Основна мета бюджету для громадян – зробити складну, специфічну та технічну інформацію про місцевий бюджет доступною для розуміння широким колом осіб.

Бюджет для громадян допомагає кожному жителю територіальної громади зрозуміти бюджет своєї громади, побачити своє місце в бюджетному процесі, усвідомити, що бюджет територіальної громади формується з коштів платників податків, а самі кошти в бюджеті не з'являються нізвідки та не витрачаються керівництвом громади та депутатами місцевої ради на власний розсуд.

Водночас бюджет для громадян допомагає побачити можливості для впливу на формування та витрачання бюджету територіальної громади.

Бюджетна термінологія

Місцевий бюджет – фінансовий план територіальної громади, в якому визначаються джерела і прогнозні показники надходжень коштів та на що саме вони витрачатимуться. Бюджет територіальної громади формується та витрачається відповідно до процедур, вимог, правил, визначених Бюджетним кодексом України. А це означає, що законом чітко визначено, яким чином і за рахунок чого формується місцевий бюджет, а також на що саме і як можуть витратитися кошти місцевого бюджету. Бюджет територіальної громади затверджується щорічно місцевою радою на відповідній сесії. Також місцева рада може вносити у разі потреби зміни до бюджету територіальної громади.

Бюджетні кошти – це належні відповідно до законодавства надходження і витрати місцевого бюджету.

Доходи бюджету – це надходження до бюджету. В територіальній громаді справляються податки і збори, частина яких надходить до бюджету. Також можуть бути і неподаткові надходження, як от кошти, отримані за рахунок оплати надання адміністративних послуг або зароблені бюджетними установами; кошти, які передаються в місцевий бюджет з державного бюджету або інших місцевих бюджетів (див. Трансферти).

Видатки бюджету – кошти, що витрачаються на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним місцевим бюджетом. Видатки можуть бути поточні та капітальні. Поточні спрямовують на виплату зарплат, оплату комунальних послуг

тощо, а капітальні – на будівництво, ремонт, придбання техніки й обладнання тощо.

Трансферти – кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету територіальної громади. Трансферти можуть бути у вигляді дотацій чи субвенцій.

Субвенції – кошти, які передаються з бюджету іншого рівня (державного, обласного, районного бюджету, бюджету іншої територіальної громади) до місцевого бюджету територіальної громади на певну мету. Ці кошти можна витратити лише за визначеним призначенням. Приклади субвенцій: субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію інфраструктурних проєктів та розвиток об'єктів соціально-культурної сфери, освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам, субвенція з місцевого бюджету однієї територіальної громади іншій територіальній громаді на забезпечення надання соціальних послуг певній категорії громадян.

Дотації – це своєрідна доплата з державного бюджету задля збалансування бюджетів нижчих рівнів, або іншими словами, на вирівнювання доходної спроможності бюджету, який отримує такі кошти.

Загальний фонд – кошти, які витрачаються на надання послуг населенню (освітніх, медичних тощо). Наприклад, з нього фінансують виплату заробітної плати в комунальних закладах та установах, освіту (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культуру (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицину (ФАПи, амбулаторії, лікарні), соціальний захист, фізичну культуру і спорт (дитячо-юнацькі спортивні школи, заходи та змагання різного характеру).

Спеціальний фонд – кошти, які також спрямовуються на

фінансування надання різного виду послуг в територіальній громаді, але з однією суттєвою відмінністю – джерела їх надходження чітко визначені і вони мають витратитися на конкретні цілі і за визначеними напрямками використання. До спеціального фонду, наприклад, зараховуються надходження від програм міжнародної технічної допомоги або власні надходження бюджетних установ, що утримуються за рахунок місцевого бюджету, інші власні надходження територіальної громади.

Бюджет розвитку – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, втілення масштабних проєктів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіль, садочків, амбулаторій, клубів.

Громадський бюджет (бюджет участі) – демократичний процес, який надає можливість кожному жителю брати участь у розподілі коштів місцевого бюджету через створення проєктів для покращення міста та/або голосування за них.

Тобто це спосіб визначення видатків частини міського бюджету за допомогою прямого волевиявлення членів територіальної громади. Мешканці міста самостійно пропонують та обирають, на що саме витратити частину коштів міського бюджету.

Публічні консультації з громадськістю – це двосторонній процес спілкування між органами державної влади, місцевого самоврядування та громадськістю, мета якого – включити громадян до обговорення бюджетної політики, яка впливатиме на їхнє життя.

Бюджетні слухання – це майданчик для запитань-відповідей, які стосуються видатків та надходжень місцевого бюджету.

Бюджетний цикл

1

СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

Прогноз бюджету розраховується на три роки – плановий (той, на який плануємо бюджет) і два наступні роки. Ці наступні роки називають прогностичними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні три роки, а також на які цілі витратитимуться гроші із зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради, до 1 вересня затверджується на виконкомі та передається на розгляд відповідній місцевій раді.

2

СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи

влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад, відділом освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів відбувається розробка проєкту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проєкт бюджету оприлюднюється на сайті ради.

РОЗГЛЯД ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

Попередній проєкт рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету.

Далі проєкт рішення передається на розгляд виконавчого комітету.

Далі проєкт бюджету розглядається та затверджується на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше 25 грудня. Бюджет оприлюднюється на сайті ради.

3

4

ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Крім цього, під час виконання бюджету може виникати необхідність внесення

змін до нього. Усі зміни проходять окрему процедуру – від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Також законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що передбачає затвердження квартальних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

5

ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Після завершення року, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт проходить усю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням

рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету не пізніше 20 березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати представлений звіт про виконання бюджету.

Бюджет – це ключовий інструмент управління територіальною громадою, а також її розвитку відповідно до визначених пріоритетів та цілей.

Діяльність органу місцевого самоврядування з одним бюджетом на один бюджетний період (один рік) охоплює час від формування місцевого бюджету до звітування про результати його виконання. Зазвичай ця діяльність триває довше одного календарного року (тобто довше, ніж сам бюджетний період). Така діяльність протягом визначеного часу становить бюджетний цикл, який можна поділити на 5 стадій:

- складання прогнозу бюджету,
- складання проекту бюджету,
- розгляд проекту бюджету та його затвердження,
- реалізація прийнятого бюджету,
- звітування про результати виконання бюджету за рік.

Один бюджетний цикл займає більше ніж півтора календарного року. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

На чому засновано бюджет нашої громади

Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Крім цього, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада. Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

Наша громада зараз

**ЗАГАЛЬНА
КІЛЬКІСТЬ:
28161**

**ПРАЦЕЗДАТНЕ
НАСЕЛЕННЯ:
16 640**

**ПРАЦЕВЛАШТОВАНЕ
НАСЕЛЕННЯ:
9 818**

ПРОМИСЛОВІ ТА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ ПІДПРИЄМСТВА

ТДВ «Рожищенський сирзавод»,
ТзОВ «Цунами»,
ТзОВ «Хадеа стіл компанія»,
ТзОВ «ЧЕБЕНІ ПЛЮС»,
СПП «ВИШЕНЬКИ» та інші.

ГАЛУЗІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ:
харчова та деревообробна промисловість,
виробництво металевих виробів,
сільське господарство.

СТАН ДОРІГ У ГРОМАДІ:

Протяжність доріг, що потребують
капітального ремонту: **30 км**
Протяжність доріг, що потребують
поточного ремонту: **50 км**

16

ДИТЯЧІ САДКИ

ШКОЛИ **16**

5

АМБУЛАТОРІЇ

5

ФАПИ

1

ЛІКАРНЯ

ЗЕМЛЯ
СІЛЬСЬКОГОСПО-
ДАРСЬКОГО
ПРИЗНАЧЕННЯ:

34 744, 31 га

Звідки в бюджеті гроші

Кошти, які надходять до бюджету громади, поділяються на два основні джерела – власні кошти (надходження від фізичних та юридичних осіб) та кошти, отримані з державного та місцевих бюджетів у вигляді субвенцій та дотацій. Останні спрямовуються на забезпечення надання освітніх послуг та інших функцій держави. Більшу частину доходів бюджету громади складають власні надходження, основними джерелами наповнення яких є надходження від податку та збору на доходи фізичних осіб (ПДФО) і місцевих податків та зборів.

Липень – вересень

У цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні три роки.

Як долучитися:

Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділі міської ради – листом, надісланим звичайною чи електронною поштою;

Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу (контакти дивіться в кінці цього документу). Місцева рада

також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місцях масового збору людей;

Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проєктів.

Травень – жовтень

У цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

Як долучитися:

Подавати пропозиції до бюджету депутатам;

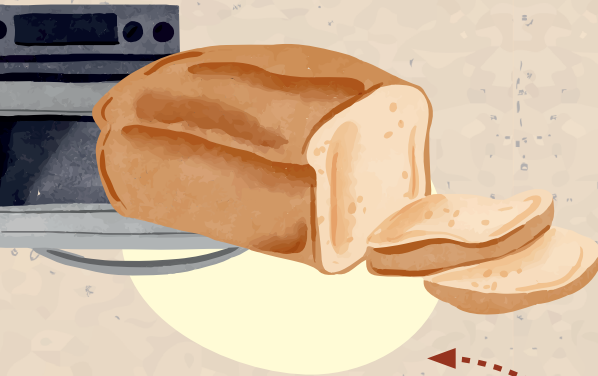
Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян; Взяти участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

ЯК МО ВПЛИ НА БЮ СВОЄЇ

МОЖНА ПРИВАТИ БЮДЖЕТ СЬОЇ ГРОМАДИ

Січень – 20 березня

Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

Як долучитися:

Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;

Відвідати сесії, на яких звіт про виконання бюджету затверджується;

Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

Січень – грудень

У цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

Як долучитися:

Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;

Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій міської ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

Листопад – 25 грудня

У цей час попередній проєкт проходить узгодження та обговорення, під час яких до бюджету можуть вноситися певні незначні зміни.

Як долучитися:

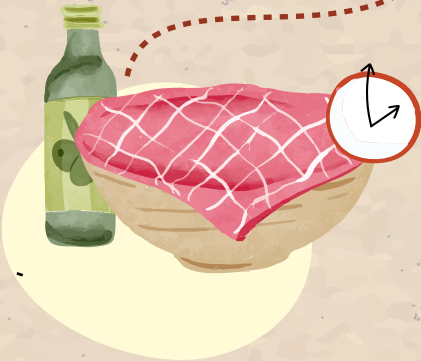
Взяти участь у бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проєкту бюджету.

Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;

Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;

Допомагати фінансистам у створенні бюджету для громадян;

Сприяття поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також бюджету для громадян – розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

ТРАНСФЕРТИ

тис. грн

Базова дотація.....	15 855,40
Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам.....	96973,20
Інші дотації з місцевого бюджету.....	13,10
Субвенція з місцевого бюджету на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції.....	2271,00
Інші субвенції з місцевого бюджету.....	1941,00

258 67

тис. грн

117 053,70

тис. грн

Єдиний податок

18400,00

тис. грн

Доходи від власності та підприємницької діяльності

210,00

тис. грн

Власні надходж. бюджетних установ

7412,54

тис. грн

Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерц. діяльності

1912,60

тис. грн

ПДФО

87214,00

тис. грн

Рентна плата

1662,00

тис. грн

Податок на майно

15604,00

тис. грн

Екологічний податок

60,00

тис. грн

Аквизний податок

9000,00

тис. грн

Податок на прибуток підприємств

150,00

тис. грн

141 625,14

тис. грн

ВЛАСНІ ДОХОДИ ГРОМАДИ

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН

678,84

тис. грн

ВІДДІЛ

СЕСІЯ МІСЬКОЇ РАДИ

OPEN

menu

ІНШІ ВИДАТКИ

1 506,0

ТИС. ГРН

УПРАВЛІННЯ
ГРОМАДОЮ

26 959,49

ТИС. ГРН

СОЦЗАХИСТ
ТА СОЦІАЛЬНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

11 256,6

ТИС. ГРН

ЕКОНОМІЧНА
ДІЯЛЬНІСТЬ

800,00

ТИС. ГРН

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА
І СПОРТ

3 705,0

ТИС. ГРН

ОХОРОНА
ЗДОРОВ'Я

6 569,2

ТИС. ГРН

ОСВІТА

186 743,21

ТИС. ГРН

КУЛЬТУРА І
МИСТЕЦТВО

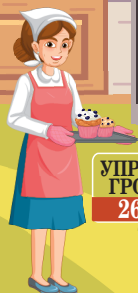
10 659,34

ТИС. ГРН

ЖИТЛОВО-
КОМУНАЛЬНЕ
ГОСПОДАРСТВО

10 480,0

ТИС. ГРН

НАЙБІЛЬШІ ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ

	тис. грн
ОСВІТА	186 743,21
з них на оплату праці	165 664,20
з них на оплату енергоносіїв	9 852,97
з них інші видатки	11 226,04
УПРАВЛІННЯ ГРОМАДОЮ	26 959,49
з них на оплату праці	23 775,00
з них на оплату енергоносіїв	2 213,00
з них інші видатки	971,49
СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	11 256,6
з них на оплату праці	8 669,42
з них на оплату енергоносіїв	192,18
з них на виплату матеріальних допомог	1 060,00
з них інші видатки	1 335,00

	тис. грн
КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО	10 659,34
з них на оплату праці	9 042,00
з них на оплату енергоносіїв	1 026,00
з них інші видатки	591,34
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО ВСЬОГО	10 480
з них на благоустрій громади	8 000,00
з них на утримання мереж теплопостачання	980,00
з них на утримання водопровідно- каналізаційного господарства	1500,00
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	6 569,2
з них на оплату праці	0,00
енергоносії	6357,42
інші видатки	211,78

ВИДАТКИ У СФЕРІ ОСВІТИ

Загальноосвітній заклад	Кількість учнів	Усього на заклад, грн	Видатки на одного учня, грн
Рожищенський ліцей № 4	738	16 565 225,55	22 446,11
Рожищенський ліцей № 1	458	11 194 292,85	24 441,69
Переспівський ліцей	340	8 947 184,13	26 315,25
Рожищенська ліцей № 3	482	13 396 580,47	27 793,74
Рожищенський ліцей № 2	374	11 658 855,60	31 173,41
Р-Козинська гімназія	113	3 762 770,99	33 298,86
Дубищенський ліцей	271	9 061 609,43	33 437,67
Топільненський ліцей	186	6 615 124,76	35 565,19
Навізький ліцей	127	5 181 368,50	40 798,18
Пожарківська гімназія	76	3 382 853,45	44 511,23
Крижівський ліцей	111	5 089 695,84	45 853,12
Літогочанська гімназія	69	3 225 453,50	46 745,70
Сокільський ліцей	80	4 430 972,37	55 387,15
Носачевицька гімназія	63	3 727 445,08	59 165,79
Духченська гімназія	53	3 543 496,12	66 858,42
Мильська гімназія	55	3 778 094,71	68 692,63

ЯКОЮ МИ ХОЧЕМО БАЧИТИ НАШУ ГРОМАДУ

Пріоритетами розвитку нашої громади на найближчі 5-10 років є:

1

РОЗВИТОК
ЛЮДСЬКОГО
КАПІТАЛУ

2

СТВОРЕННЯ
КОМФОРТНОГО
І БЕЗПЕЧНОГО
СЕРЕДОВИЩА В
ГРОМАДІ

4

РОЗВИТОК
ІНФРАСТРУКТУРИ
ГРОМАДИ ТА
ЗБЕРЕЖЕННЯ
НАВКОЛИШНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА

5

ПІДТРИМКА
РОЗВИТКУ МАЛОГО
ТА СЕРЕДНЬОГО
БІЗНЕСУ,
АГРОПРОМИСЛОВОГО
СЕКТОРУ ГРОМАДИ

3

ЗАЛУЧЕННЯ
ІНВЕСТИЦІЙ В
ГРОМАДУ

Як подати пропозиції до бюджету Рожищенської територіальної громади?

У період з липня по вересень 2024 року ви можете подавати свої пропозиції:

- Безпосередньо до фінансового відділу Рожищенської міської ради за адресою: вул. Незалежності, 60, м. Рожище, Волинська обл., 45101.
- На електронну пошту ТГ: m.rozhrada@gmail.com та vfrozyshe@gmail.com
- Запрошуємо вас долучитися до участі у робочих групах з формування проєкту бюджету на наступний рік. За інформацією про те, як долучитися до робочої групи, звертайтеся до депутатів, старост або безпосередньо у Рожищенську міську раду.
- **Будьте активними!** Від вас залежить розвиток громади та покращення рівня надання послуг.

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Рожищенська міська рада
Луцького району Волинської області

📍 вул. Незалежності, 60, м. Рожище,
Волинська обл., 45101.

☎️ (03368) 21541

✉️ m.rozhrada@gmail.com

Фінансовий відділ

📍 Рожищенської міської ради:
вул. Незалежності, 60, м. Рожище,
Волинська обл., 45101.

✉️ vfrozyshe@gmail.com

Наклад 500 шт

Це видання підготовлено Громадським Партнерством «За прозорі місцеві бюджети» в рамках проєкту «Бюджетна партисипація від А до Я» та стало можливим завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через Проєкт USAID «ГОБЕРЛА». Зміст цього видання не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США.